OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Yksityisoikeus- ja oikeudenhoito-osasto
LsN Jussi Päivärinne

**Muistio**

23.10.2023

*Eduskunnan talousvaliokunnalle*

# U 37/2022 vp: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiiviksi (jatkokirjelmää koskeva muistio alustavasti sovitusta tekstistä)

Talousvaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lyhyttä muistiota siitä, miten vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin alustavasti sovittu teksti suhteutuu Suomen kantoihin ja neuvottelutavoitteisiin. Oikeusministeriö lausuu kunnioittaen seuraavaa.

Komission alkuperäisen ehdotuksen sisältöä ja Suomen kantoja siihen on kuvattu tarkemmin U-kirjelmässä (U 37/2022 vp) sekä talousvaliokunnan U-kirjelmästä antamassa lausunnossa (TaVL 30/2022 vp). Suomen päivitettyjä kantoja sekä EP:n ehdottomia merkittävimpiä muutoksia verrattuna komission ehdotukseen ja neuvoston yleisnäkemykseen on taas kuvattu tarkemmin U-jatkokirjelmässä (UJ 13/2023 vp).

Suomen kannalta merkittävät muutokset, jotka sisältyvät alustavasti sovittuun tekstiin:

UCP-direktiivi (direktiivi 2005/29/EY)

- Sertifiointijärjestelmän määritelmä (2 artikla, s-kohta): Määritelmä ei edellytä, että jäsenvaltioiden tulisi todentaa kolmansien osapuolten (ts. tahojen, jotka valvovat, että sertifiointijärjestelmän omistaja noudattaa vaadittuja standardeja ja edellytyksiä) pätevyys ja riippumattomuus. Säännös on tältä osin neuvoston yleisnäkemyksen ja u-jatkokirjelmässä esitetyn kannan mukainen.
- Musta lista (liite I): Mustaan listaan on sovittu lisättäväksi useita uusia kohtia suhteessa neuvoston yleisnäkemykseen. Toisaalta EP:n kaikkein ongelmallisimpia lisäysehdotuksia, kuten dark pattern'ia ja dual quality'a koskevaa sääntelyä, ei sisälly sovittuun tekstiin.

Huomionarvoista on, että tekstissä on pyritty huomioimaan erilaisten elinkeinonharjoittajien (valmistajat ja jälleenmyyjät) vastuuasema. Joitakin lisäyksiä voidaan kuitenkin pitää edelleen tulkinnanvaraisina. Alustavasti sovittuun tekstiin sisältyvät säännökset ovat pääosin Suomen neuvottelutavoitteiden mukaisia.

Kuluttajaoikeusdirektiivi (direktiivi 2011/83/EU)

- Lakisääteistä virhevastuuta ja kaupallista kestävyystakuuta koskevat tiedonantovelvollisuudet (5 ja 6 artikla): Neuvoston yleisnäkemykseen nähden informointivelvoitteita on lisätty erityisesti lakisääteisen virhevastuun osalta (esim. ns. yhdenmukaistettu ilmoitus). Valtioneuvosto on u-jatkokirjelmässä suhtautunut varauksellisesti ennen sopimuksen tekemistä kuluttajalle annettavien tietojen lisäämiseen verrattuna neuvoston yleisnäkemykseen, minkä vuoksi voidaan todeta, että Suomen neuvottelutavoitteet eivät tältä osin ole täysin toteutuneet. Alustavasti sovittuun tekstiin ei kuitenkaan sisälly sellaista informointivelvollisuutta, joka edellyttäisi elinkeinonharjoittajan tietävän tai ilmoittavan lakisääteisen virhevastuun täsmällisen kestoajan (Suomessa lakisääteiselle virhevastuulle ei ole asetettu tiettyä kestoaikaa). Sanotuilta osin Suomen neuvottelutavoitteet ovat toteutuneet.
- Alemman asteiset säädökset: Kaupallisesta kestävyystakuusta kertovasta harmonisoidusta graafisesta merkistä ja lakisääteisestä virhevastuusta kertovasta yhdenmukaistetusta ilmoituksesta säädettäisiin tarkemmin alemman asteisin säädöksin. Alustavasti sovittu teksti on sanotuilta osin u-jatkokirjelmässä esitetyn kannan mukainen.
- Tiedonantovelvoitteiden täyttäminen (mm. 5 ja 6 artikla): Alustavasti sovitun tekstin mukaan elinkeinonharjoittajan tiedonantovelvollisuus kuluttajille ulottuu vain niihin seikkoihin, joista tuottaja/valmistaja on asettanut tiedot jälleenmyyjä-elinkeinonharjoittajan saataville (EP:n lähtökohta oli ankarampi, sillä se olisi edellyttänyt, että tuottajan/valmistajan on asetettava kaikki asiaankuuluvat tiedot elinkeinonharjoittajan saataville). Alustavasti sovittu teksti on sanotuilta osin Suomen neuvottelutavoitteiden ja kannan mukainen.

Muut seikat

Täytäntöönpanomääräaikaa koskeva säännös: Jäsenvaltioiden olisi pantava direktiivi täytäntöön 24 kuukauden kuluessa direktiivin hyväksymisestä. Direktiivin täytäntöönpanemiseksi säädettyjä kansallisia säännöksiä olisi sovellettava 6 kuukauden kuluttua täytäntöönpanomääräajasta. Säännös on neuvoston yleisnäkemyksen ja Suomen kannan mukainen.